

Aluehallitus 24.8.2026 § 161

§ 161

**Oikaisuvaatimuksen käsittely koskien aluehallituksen 15.6.2026
§ 125 päätöstä liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin
käyttöönnotosta**

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Westergård Mikaela
Ojaniemi Pasi
Hokkanen Timo

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen seuraavin
perustein:

Valituksenalainen päätös täyttää perustuslain (731/1999) 6
§:n, yhdenvertaisuuslain (1325/2014) sekä YK:n
vammaissopimuksen vaatimukset. Kuljetuspalvelut ja
liikkumisen tuki turvataan kaikille oikeutetuille vammaisille
henkilöille. Uusi palvelusetelimalli vahvistaa asiakkaiden
tosiasiallista itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta.
Palvelujen yhdenvertainen saatavuus turvataan säilyttämällä
perinteinen keskitetty kuljetuspalvelu rinnalla. Hyvinvointialue
ei ole liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin
valmistelussa laiminlyönyt lakisääteistä velvollisuuttaan kuulla
vammaisneuvostoa asian valmistelussa.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden
perusteella oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä olisi
syytä muuttaa tai kumota. Päätös on syntynyt oikeassa
järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa
eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Oikaisuvaatimus

██████████ (oikaisuvaatimuksen tekijä) on tehnyt lain hyvinvointialueesta (611/2021, jäljempänä hyvinvointialuelaki) mukaisen oikaisuvaatimuksen aluehallituksen päätöksestä 15.6.2026 § 125 koskien liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin käyttöönottoa.

Hyvinvointialuelain 139 §:n 1 momentin mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa vaatia siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään 2 momentin mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksen saa hyvinvointialuelain 142 §:n 1 momentin mukaan tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä hyvinvointialuelain 143 §:n mukaan 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on saapunut 29.6.2026 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon.

Oikaisuvaatimus on saapunut säädetyssä määräajassa. Oikaisuvaatimuksen tekijä on hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset ja perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut, että aluehallituksen 15.6.2026 tekemä päätös § 125 kumotaan sen ollessa vastoin vammaisoikeuksien lainsäädäntöä usealta osin. Tämän lisäksi seuraava rajoitus vaaditaan poistettavaksi vammaispalvelumatkoista kokonaan: "Muualla Suomessa kuin asuinkunnassa tai toiminnallisessa lähikunnassa tehdyistä tilapäisistä matkoista voidaan korvata jälkikäteisesti kuitteja vastaan enintään 41 €/yhdensuuntainen matka. Tällöin matkat kuluttavat matkaoikeutta samoin periaattein kuin asuinkunnasta tehdyt matkat." Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan uuden vammaispalvelulain yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin periaatteisiin eivät kuulu hallinnolliset kuntarajat eivätkä hyvinvointialueen asukkaiden kannalta tärkeät palvelut ole määriteltävissä kuntarajojen perusteella.

Oikaisuvaatimuksen keskeiset perusteet ovat päätöksen lainvastaisuus, syrjivyyys, asiakasmaksulain rikkominen, kohtuuttomat rajoitukset sekä rakenteellisen syrjinnän ja liikkumisen esteiden luominen. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että valmisteluun otetaan mukaan vammaisjärjestöjen asiantuntija-aktiivit. Kaikki mainitut perusteet liittyvät siihen, että päätös ei turvaa vammaisten

henkilöiden yhdenvertaista ja esteetöntä liikkumista lain edellyttämällä tavalla.

Hyvinvointialueen kanta oikaisuvaatimukseen

Liikkumisen tuen palveluja kehitetään jatkuvan kehittämisen periaatteiden mukaisesti, ja useita kehittämistoimenpiteitä edistetään parhaillaan prioriteettien mukaisesti kuljetuspalvelutyöryhmässä sekä palveluntuottajayhteistyössä. Matkabudjettimalli on osa tätä kokonaiskehittämistä, ja sen jatkovalmistelussa määritellään yksityiskohtaisesti sovelluksen, välitysoperaattorin sekä palveluntuottajien keskeiset toimintaperiaatteet. Samassa yhteydessä kuvataan tarvittavat varautumisjärjestelmät, mahdolliset häiriötilannemenettelyt sekä asiakkaille, henkilöstölle ja palveluntuottajille suunnatut soveltamis- ja toimintaohjeet hyvinvointialueen vakiintuneiden projektimallien mukaisesti.

Palvelusetelimallin lisäksi valinnanvapautta tullaan lisäämään matkabudjetin avustuspohjaisella mallilla. Malli on aktiivisessa kehittämisvaiheessa. Matkabudjetin avustuspohjaisen mallin kehittämisessä hyödynnetään pilotista saatuja kokemuksia, ja sen tarkempi käyttöönottoaikataulu vahvistetaan myöhemmin valmistelun edetessä.

Vammaispalvelulain (675/2023) mukainen liikkumisen tuki on tarkoitettu ensisijaisesti jokapäiväisen elämän tarpeista aiheutuvaan liikkumiseen tavanomaisessa elinympäristössä. Hyvinvointialueella on oikeus määritellä toimintaohjeissaan tavanomaisen elinympäristön ja tilapäisen liikkumisen rajat sekä niiden kustannuskorvausperiaatteet. Enimmäiskorvaus 41 "€/matka" turvaa asiakkaan mahdollisuuden tilapäiseen liikkumiseen muualla Suomessa ilman, että hyvinvointialueen järjestämisvastuu muodostuu rajoittamattomaksi. Mikäli asiakkaalla on yksilöllinen, säännöllinen tai välttämätön tarve laajempaan liikkumiseen asuinalueensa ulkopuolella (esim. työ, opiskelu tai poikkeuksellinen elämäntilanne), asia ratkaistaan aina yksilöllisellä viranhaltijapäätöksellä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) 7 f § sääntelee omavastuun perimistä silloin, kun liikkumisen tuki järjestetään vammaispalvelulain 29 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisena julkisena ostopalveluna/keskitettynä kuljetuspalveluna. Keskitetyssä kuljetuspalvelussa noudatetaan täsmällisesti lakisääteisiä julkisen liikenteen maksuja vastaavia omavastuuosuuksia. Palvelusetelimallissa omavastuu laskutetaan ja määritellään kuten keskitetyssä kuljetuspalvelussa asiakkaan osalta, eli hyvinvointialue laskuttaa asiakkaan omavastuun per kuljetus jälkikäteen. Mikäli asiakas käyttää palvelusetelipalveluntuottajan palveluja, ei muilta mukana matkustavilta peritä erillistä omavastuuta.

Ostavastuu on kiinteä hyvinvointialueen järjestämissä kuljetuksissa, eikä edellytä siten taksamittarin käyttöä.

Valituksenalainen päätös täyttää perustuslain (731/1999) 6 §:n, yhdenvertaisuuslain (1325/2014) sekä YK:n vammaissopimuksen vaatimukset. Kuljetuspalvelut ja liikkumisen tuki turvataan kaikille oikeutetuille vammaisille henkilöille. Uusi palvelusetelimalli vahvistaa asiakkaiden tosiasiallista itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta. Palvelujen yhdenvertainen saatavuus turvataan säilyttämällä perinteinen keskitetty kuljetuspalvelu rinnalla.

Hyvinvointialue on toteuttanut lakisääteisen osallistamisvelvoitteensa pyytämällä lausunnon hyvinvointialueen vammaisneuvostolta (hyvinvointialuelaki 32 §). Viranhaltijavalmistelussa tehdään säännöllistä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, mutta varsinainen päätöksentekovalta ja valmisteluvastuu kuuluvat hyvinvointialueen viranhaltijoille ja aluehallitukselle.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain 139 §:n mukaan oikaisuvaatimus tehdään aluehallituksen ja lautakunnan sekä niiden jaoston alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Liitteet

Oheismateriaali

- Hyvinvointialueen jäsenen oikaisuvaatimus koskien aluehallituksen 15.6.2026 § 125 päätöstä liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin käyttöönotosta EI JULKINEN
- Aluehallituksen 15.6.2026 § 125 päätös liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin käyttöönottamisesta

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Asianosainen, palvelualuejohtaja, palvelulinjajohtaja, logistiikkapalvelujen päällikkö

Päätöshistoria

